

การศึกษาปัญหาและความต้องการ การพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้ของ
โรงเรียนบ้านไม้ตะเคียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำพูน เขต 2

**The Study of Problems and Needs for Teacher Development in Learning
Management at Ban Mai Takhian School, Under the Office of
Lamphun Primary Educational Service Area 2**

วันที่รับบทความ: 1 ม.ค. 68

วันที่แก้ไขบทความ: 22 เม.ย. 68

วันที่ตอบรับ: 30 เม.ย. 68

อนันต์ เตชะระ¹

Anan Techara¹

สายฝน แสนใจพรหม²

Saiphon Sanjaiprom²

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาปัญหาในการจัดการเรียนรู้ของครู และ 2) ศึกษาความต้องการในการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้ โรงเรียนบ้านไม้ตะเคียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำพูน เขต 2 กลุ่มผู้ให้ข้อมูลประกอบด้วยผู้บริหารและครู จำนวน 15 คน เครื่องมือที่ใช้แบบบันทึกการประชุมระดมสมอง วิเคราะห์ข้อมูลด้วยการวิเคราะห์เนื้อหา จัดหมวดหมู่แล้วนำมาหาความถี่ ร้อยละ จัดเรียงลำดับ ผลการศึกษาพบว่า 1) ปัญหาที่พบมากที่สุด คือ ด้านการจัดบรรยากาศการเรียนรู้ ซึ่งครูไม่สามารถจัดบรรยากาศในชั้นเรียนได้หลากหลายและเหมาะสมกับความต้องการของผู้เรียน รองลงมาคือ ด้านการออกแบบการจัดการเรียนรู้ที่ไม่สอดคล้องกับมาตรฐานและตัวชี้วัดของหลักสูตร ปัญหาที่พบน้อยที่สุดคือ ครูขาดทักษะการวิจัยเพื่อพัฒนาพฤติกรรมผู้เรียน 2) ความต้องการในการพัฒนาครู พบว่า ครูต้องการให้มีการส่งเสริมพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาและหลักสูตรรายวิชาให้มีความสอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษา และพัฒนาทักษะการออกแบบการจัดการเรียนรู้ที่หลากหลาย โดยวิธีการอบรม ศึกษาแลกเปลี่ยนเรียนรู้ นอกจากนี้ ยังต้องการการสนับสนุนจากผู้บริหารในการพัฒนาตนเองตามความสนใจ และแนวทางที่ชัดเจนในการจัดการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับบริบทของสถานศึกษา

คำสำคัญ : ปัญหาและความต้องการ การพัฒนาพัฒนาครู ด้านการจัดการเรียนรู้

¹นักศึกษาด้านบริหารการศึกษา หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่

¹ Master of Education (Educational Administration) Faculty of Education, Chiang Mai Rajabhat University

²ผู้ช่วยศาสตราจารย์ประจำ หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ (อาจารย์ที่ปรึกษา)

² Assistant Professor in Master of Education (Educational Administration) Faculty of Education, Chiang Mai Rajabhat University. (Advisor)

Abstract

This research aimed to: 1) study the problems in teachers' instructional management, and 2) examine the needs for teacher development in instructional management at Ban Mai Takhian School under the Office of Lamphun Primary Educational Service Area 2. The participants included 15 individuals, comprising school administrators and teachers. The research tools used were brainstorming session record forms. Data were analyzed using frequency, percentage, and content analysis. The findings revealed that 1) The most significant problem was related to the learning atmosphere management, where teachers were unable to create diverse and appropriate classroom environments that met students' needs. The second major issue was the design of instructional management that did not align with the curriculum standards and indicators. The least observed issue was teachers' lack of research skills to develop students' behavior. 2) Regarding teacher development needs, it was found that teachers wanted support in developing the school curriculum and subject-specific curricula to be more aligned with the school's context. They also expressed the need to improve their skills in designing diverse instructional strategies through training, study visits, and knowledge exchange. Additionally, they required support from school administrators in pursuing self-development based on their interests, along with clear guidelines for organizing instructional management appropriate to the school context.

Keywords: Problems and Needs, Teacher Development, Instructional Management

บทนำ

การจัดการเรียนรู้ในยุคปัจจุบันครูผู้สอนจำเป็นที่จะต้องส่งเสริมและพัฒนาผู้เรียนให้มีทักษะในการดำรงชีวิตให้ก้าวทันโลกในศตวรรษที่ 21 ซึ่งมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ความรู้และทักษะที่จำเป็นในการดำรงชีวิตและการทำงานจึงเปลี่ยนแปลงไปด้วยการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ครูจึงต้องปรับเปลี่ยนรูปแบบการสอนให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของโลก โดยเน้นให้ผู้เรียนเป็นผู้เรียนรู้อย่างแท้จริง ครูจึงเปลี่ยนบทบาทจากผู้สอนไปสู่ผู้อำนวยความสะดวกในการเรียนรู้ สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ (2564) ได้กล่าวถึงยุทธศาสตร์ 20 ปี ด้านการพัฒนาครูยุคใหม่ไว้ว่า ครูปรับบทบาทจาก “ครูสอน” เป็น “โค้ช” หรือ “ผู้อำนวยความสะดวกในการเรียนรู้” ทำหน้าที่กระตุ้น สร้างแรงบันดาลใจ แนะนำวิธีเรียนรู้และวิธีการจัดระเบียบการสร้างความรู้ ออกแบบกิจกรรมและสร้างนวัตกรรมการเรียนรู้ให้ผู้เรียน และมีบทบาทเป็นนักวิจัยพัฒนากระบวนการเรียนรู้ เพื่อผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียน ดังนั้นครูจึงถือเป็นบุคลากรสำคัญในการยกระดับและพัฒนาคุณภาพการศึกษา เนื่องจากครูมีบทบาทสำคัญในการปฏิรูปการศึกษา ครูเป็นผู้กำหนดหลักสูตร พัฒนาการเรียนการสอน และประเมินผลการเรียนรู้

ในการจัดการเรียนรู้ของครู การเตรียมครูให้มีคุณภาพด้านการจัดการเรียนรู้จึงมีความสำคัญอย่างยิ่งเพื่อให้ครูเกิดทักษะ กระบวนการ ที่ผลักดันให้ครูสามารถสร้างผลการปฏิบัติงานที่ตนรับผิดชอบให้สูงกว่าหรือเหนือกว่าเกณฑ์ เป้าหมายที่กำหนดไว้เช่นเดียวกับ สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ (2564) ได้นำเสนอองค์สมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ของครู ทั้งหมด 8 ด้าน ประกอบด้วย 1) การสร้างและหรือการพัฒนาหลักสูตร 2) การออกแบบการจัดการเรียนรู้ 3) การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ 4) การสร้าง

และหรือพัฒนาสื่อ นวัตกรรม เทคโนโลยี และแหล่งเรียนรู้ 5) การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ 6) การศึกษาวิเคราะห์ และสังเคราะห์ เพื่อแก้ปัญหา หรือพัฒนาการเรียนรู้ 7) การจัดบรรยากาศที่ส่งเสริมและพัฒนาผู้เรียน และ 8) การอบรมและพัฒนาคุณลักษณะที่ดีของผู้เรียน ซึ่งทักษะดังกล่าวเป็นทักษะสำคัญในการจัดการเรียนรู้ที่ครูทุกคน ควรได้รับการพัฒนาให้ดีขึ้น

จากการศึกษาข้อมูลผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน โรงเรียนบ้านไม้ตะเคียน (2565) เปรียบเทียบ ปีการศึกษา 2564-2565 แต่ละประเภทที่มีการทดสอบ พบว่า การทดสอบความสามารถพื้นฐานของผู้เรียนระดับชาติ (NT) ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนบ้านไม้ตะเคียน จำแนกแต่ละด้านพบว่า ด้านภาษาไทย มีผลคะแนนลดลงคิดเป็นร้อยละ 21.19 ด้านคณิตศาสตร์ ผลคะแนนลดลงคิดเป็นร้อยละ 33.63 รวมเฉลี่ยทั้งสองด้านมีผลการประเมินลดลงร้อยละ 27.41 ในด้านผลการประเมินการทดสอบแห่งชาติ (O-NET) ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีผลคะแนนเฉลี่ยลดลง ประกอบด้วย วิชาคณิตศาสตร์ลดลงร้อยละ 13.91 วิชาวิทยาศาสตร์ลดลงร้อยละ 6.43 วิชาภาษาอังกฤษลดลงร้อยละ 7.95 รวมเฉลี่ย 4 วิชาลดลงร้อยละ 5.66 นอกจากนี้ผลการประเมินการทดสอบแห่งชาติ O-NET ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ยังได้คะแนนต่ำกว่าค่าเป้าหมายของสถานศึกษาที่ตั้งไว้ และเมื่อศึกษาข้อมูลจากผลการประเมินคุณภาพภายนอก รอบ 4 โรงเรียนบ้านไม้ตะเคียน (2565) ในด้านตัวบ่งชี้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนอยู่ในระดับต้องปรับปรุงมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำกว่าค่าเป้าหมายที่ตั้งไว้ นอกจากนี้คณะกรรมการประเมินคุณภาพภายนอก ของโรงเรียนบ้านไม้ตะเคียน ได้เสนอแนะให้มีการพัฒนาของครูให้ดีขึ้นไว้ว่า ครูควรจัดการเรียนการสอนที่สามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตรจริง ควรระบุนรายละเอียดของการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ของครูผู้สอน วิธีการตรวจสอบแผนจัดการเรียนรู้ การประเมินการใช้แผนการจัดการเรียนรู้ การวัดผลประเมินผล เครื่องมือในการประเมินผู้เรียน การปรับปรุงแผนการสอนให้เกิดความชัดเจน รวมถึงการจัดทำวิจัยหรือการแก้ปัญหาในชั้นเรียนควรมีการจัดทำอย่างต่อเนื่อง ส่งเสริมกระบวนการจัดกิจกรรมชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) นำข้อมูลมาแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับเพื่อนครูและนำข้อมูลมาปรับปรุงพัฒนาการจัดการเรียนรู้ของตนเอง ข้อเสนอแนะดังกล่าว สอดคล้องกับ นโยบายและแผนพัฒนาการศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ลำพูน เขต 2 (2567) ที่มุ่งเน้นให้ครูจัดการเรียนรู้แบบ Active Learning โดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) และส่งเสริมพัฒนาครู บุคลากรทางการศึกษา และการประเมินวิทยฐานะให้สูงขึ้น

จากความสำคัญของการศึกษาปัญหาและความต้องการของการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้ โรงเรียนบ้านไม้ตะเคียน และข้อมูลที่ได้ศึกษา ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะทำวิจัยเรื่อง ศึกษาปัญหาและความต้องการ การพัฒนาครู ของโรงเรียนบ้านไม้ตะเคียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำพูน เขต 2 ซึ่งคาดว่าผลจากการวิจัยครั้งนี้จะได้ทราบปัญหาและความต้องการในการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้ เพื่อนำข้อมูลที่ได้จากการศึกษาจัดทำ แนวทางการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้ที่มีความชัดเจนสอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษา ครูสามารถนำไปปรับใช้ในการจัดการเรียนรู้ของผู้เรียนทำให้ผู้เรียนเกิดสมรรถนะในการเรียนรู้ และเกิดการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาปัญหาการจัดการเรียนรู้ของครู โรงเรียนบ้านไม้ตะเคียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำพูน เขต 2

2. เพื่อศึกษาความต้องการ ในการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้ โรงเรียนบ้านไม้ตะเคียน สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำพูน เขต 2

ประโยชน์ของการศึกษา

1. ครูได้ทราบปัญหาและความต้องการในการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้ เพื่อนำข้อมูล ไปวางแผน ในการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ให้มีประสิทธิภาพ

2. สถานศึกษาได้ทราบปัญหาและความต้องการการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้ เพื่อนำข้อมูล จัดทำแนวทางในการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้ ของโรงเรียนบ้านไม้ตะเคียน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาลำพูน เขต 2

3. สำนักงานเขตพื้นที่ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง สามารถนำข้อมูลจากการวิจัย นำไปวางแผนให้ความ ช่วยเหลือ ปรับปรุง และสามารถนำแนวทางไปเป็นแบบอย่างให้กับ โรงเรียนที่บริบทเดียวกันได้ในการพัฒนาครู ด้านการจัดการเรียนรู้ต่อไป

ขอบเขตแนวคิดของการวิจัย

ขอบเขตด้านเนื้อหา

1. องค์ประกอบของการจัดการเรียนรู้ของครู โรงเรียนบ้านไม้ตะเคียน ประกอบด้วย 8 ด้าน คือ 1) ด้านสร้างและพัฒนาหลักสูตร 2) ด้านออกแบบการจัดการเรียนรู้ 3) ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ 4) ด้านการ สร้างและหรือพัฒนาสื่อ นวัตกรรม เทคโนโลยีและแหล่งเรียนรู้ 5) ด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ 6) ด้านการศึกษา วิเคราะห์ และสังเคราะห์ แก่ปัญหาหรือพัฒนาการเรียนรู้ 7) ด้านการจัดบรรยากาศที่ส่งเสริม และพัฒนาผู้เรียน 8) ด้านการอบรมและพัฒนาคุณลักษณะที่ดีของผู้เรียน

กลุ่มผู้ให้ข้อมูล

ผู้บริหาร ครู โรงเรียนบ้านไม้ตะเคียน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำพูน เขต 2 จำนวน 15 คน โดยใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling)

กรอบแนวคิดในการศึกษา

ปัญหาและความต้องการในการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้ 8 ด้าน ดังนี้

- 1) ด้านสร้างและพัฒนาหลักสูตร
- 2) ด้านออกแบบการจัดการเรียนรู้
- 3) ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้
- 4) ด้านการสร้างและหรือพัฒนาสื่อ นวัตกรรม เทคโนโลยีและแหล่งเรียนรู้
- 5) ด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้
- 6) ด้านการศึกษา วิเคราะห์ และสังเคราะห์ แก่ปัญหาหรือพัฒนาการเรียนรู้
- 7) ด้านการจัดบรรยากาศที่ส่งเสริมและพัฒนาผู้เรียน
- 8) ด้านการอบรมและพัฒนาคุณลักษณะที่ดีของผู้เรียน

การจัดการเรียนรู้ของครู โรงเรียน บ้านไม้ตะเคียน สำนักงานเขต พื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ลำพูน เขต 2

วิธีดำเนินการวิจัย

1. กลุ่มผู้ให้ข้อมูล

กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในศึกษาปัญหาและความต้องการการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้โรงเรียนบ้านไม้ตะเคียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำพูน เขต 2 ได้แก่ บุคลากรใน โรงเรียนบ้านไม้ตะเคียน คือ ผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษาทุกคน ทั้งหมด 15 คน โดยใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) โดยมีคุณสมบัติคือ เป็นครูและบุคลากรในโรงเรียนทุกคนเป็นผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในการจัดการเรียนรู้ของโรงเรียนมีความสนใจในการให้ข้อมูล

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

แบบบันทึกการประชุมระดมสมอง (Brain Storming) ใช้สำหรับศึกษาปัญหาและความต้องการในการพัฒนาครู โรงเรียนบ้านไม้ตะเคียน มีผู้ร่วมประชุม ได้แก่ ผู้บริหาร ครู โรงเรียนบ้านไม้ตะเคียนจำนวน 15 คน ซึ่งแบบบันทึกการประชุมระดมสมอง จะมีประเด็นคำถามจำนวน 8 ข้อ โดยให้ผู้ให้ข้อมูลตอบคำถามในประเด็นปัญหาและความต้องการในการพัฒนาครู 8 ด้าน ประกอบด้วย 1) ด้านสร้างและพัฒนาหลักสูตร 2) ด้านออกแบบการจัดการเรียนรู้ 3) ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ 4) ด้านการสร้างและหรือพัฒนาสื่อ นวัตกรรม เทคโนโลยีและแหล่งเรียนรู้ 5) ด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ 6) ด้านการศึกษา วิเคราะห์ และสังเคราะห์ แก่ปัญหาหรือพัฒนาการเรียนรู้ 7) ด้านการจัดบรรยากาศที่ส่งเสริมและพัฒนาผู้เรียน 8) ด้านการอบรมและพัฒนาคุณลักษณะที่ดีของผู้เรียน

3. การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือ

การสร้างเครื่องมือในการวิจัย ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างเครื่องมือโดยมีรายละเอียดตามขั้นตอนดังนี้

- 1) ศึกษากระบวนการประชุมระดมสมอง (Brain Storming) รูปแบบ การบันทึกการประชุม และการเขียนรายงานการประชุม
- 2) วิเคราะห์วัตถุประสงค์และกรอบแนวคิดการวิจัยเพื่อให้สอดคล้องกับการสร้างเครื่องมือ
- 3) ผู้วิจัยสร้างประเด็นคำถามในการประชุมระดมสมอง (Brain Storming) เสนออาจารย์ที่ปรึกษาพิจารณาตรวจสอบความถูกต้อง และให้ข้อเสนอแนะปรับปรุงแก้ไข
- 4) ให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 คน ได้ตรวจสอบความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์การวิจัย ความชัดเจนและเข้าใจง่ายของถ้อยคำ ความเหมาะสมกับบริบทของกลุ่มเป้าหมาย
- 5) นำประเด็นคำถามกำหนดการประชุมระดมสมอง (Brain Storming) ไปใช้ประชุมระดมสมองเพื่อศึกษาปัญหาและความต้องการการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การศึกษาปัญหาและความต้องการพัฒนาครู โรงเรียนบ้านไม้ตะเคียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำพูน เขต 2 มีขั้นตอนการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

- 1) ประสานขอความร่วมมือจากกลุ่มผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ผู้บริหาร ครู โรงเรียนบ้านไม้ตะเคียน เพื่อเข้าร่วมประชุมระดมสมอง
- 2) ผู้วิจัยขออนุญาตในการเก็บรวบรวมข้อมูลไปยังผู้อำนวยการ โรงเรียน คณะครู โรงเรียนบ้านไม้ตะเคียน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำพูนเขต 2

3) ดำเนินการจัดประชุมระดมสมองเพื่อศึกษาปัญหาและความต้องการพัฒนาครู โรงเรียนบ้านไม้ตะเคียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำพูน เขต 2 โดยเชิญผู้อำนวยการและคณะครูโรงเรียนบ้านไม้ตะเคียน จำนวน 15 คน เข้าร่วมประชุมระดมสมอง ในวันที่ 29 ตุลาคม 2567

4) ผู้วิจัยบันทึกและสรุปผลการประชุมระดมสมอง นำข้อมูลมาวิเคราะห์ข้อมูลด้วยค่าความถี่ ร้อยละ และวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

5) ผู้วิจัยใช้วิธีการตรวจสอบแบบสามเส้า (Triangulation) ประกอบด้วย

5.1) แหล่งข้อมูลต่างกัน (Data Triangulation) โดยเปรียบเทียบข้อมูลจากการระดมสมองของครูและผู้บริหารกับข้อมูลผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (NT, O-NET) และรายงาน SAR ของโรงเรียน

5.2) วิธีการต่างกัน (Methodological Triangulation) โดยใช้ข้อมูลจากการประชุมร่วมกับผลจากการศึกษารายงานประเมินและการสัมภาษณ์ผู้บริหาร

5.3) กรอบแนวคิดต่างกัน (Theoretical Triangulation) โดยใช้สมรรถนะครู 8 ด้าน และแนวคิด PLC วิเคราะห์ร่วมกัน เพื่อยืนยันความถูกต้องและรอบด้านของข้อมูล

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำข้อมูลมาวิเคราะห์ข้อมูลด้วยค่าความถี่ ร้อยละ และวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

สรุปผลการวิจัย

ผู้วิจัยได้ศึกษาปัญหาและความต้องการการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้ โดยการประชุมระดมสมอง (Brain Storming) แบ่งเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการศึกษาปัญหาของครูด้านการจัดการเรียนรู้

ตารางที่ 1 ผลการศึกษาปัญหาการพัฒนาครูด้านการสร้างและพัฒนาหลักสูตร

ปัญหาการพัฒนาครูด้านการสร้างและหรือพัฒนาหลักสูตร	ความถี่	ร้อยละ
ครูขาดความรู้ความเข้าใจในการสร้างและพัฒนาหลักสูตร	8	53.33
หลักสูตรไม่สอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษาและนักเรียน	3	20.00
ครูขาดการประชุมและการร่วมมือในการพัฒนาหลักสูตร	2	13.33
ครูขาดการเชื่อมโยงหลักสูตรเข้ากับชีวิตประจำวันของนักเรียน	2	13.33

จากตารางที่ 1 ด้านการสร้างและพัฒนาหลักสูตร จากการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า โรงเรียนบ้านไม้ตะเคียนประสบปัญหาด้านการสร้างและพัฒนาหลักสูตร โดยครูส่วนหนึ่งขาดความรู้ความเข้าใจและโอกาสในการพัฒนาองค์ความรู้ที่ทันสมัย หลักสูตรที่ใช้ไม่สอดคล้องกับบริบทของโรงเรียนและนักเรียน อีกทั้งยังขาดการมีส่วนร่วมและการติดตามผลอย่างต่อเนื่อง ส่งผลให้การพัฒนาหลักสูตรขาดความเป็นระบบ ดังตัวอย่างผู้ให้ข้อมูล ดังนี้

“...ครูขาดความรู้ความเข้าใจในการสร้างและพัฒนาหลักสูตร เนื่องด้วยมอบหมายให้ครูวิชาการทำฝ่ายเดียว...”

“...หลักสูตรไม่สอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษาและผู้เรียน...”(ครู โรงเรียนบ้านไม้ตะเคียน, ประชุมระดมสมอง, 7 พฤศจิกายน 2567)

ตารางที่ 2 ผลการศึกษาปัญหาการพัฒนาครูด้านการออกแบบการจัดการเรียนรู้

ปัญหาการพัฒนาครูด้านการออกแบบการจัดการเรียนรู้	ความถี่	ร้อยละ
การออกแบบการจัดการเรียนรู้ไม่สอดคล้องกับมาตรฐานและตัวชี้วัด	9	60.00
ขาดเทคนิคในการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning)	3	20.00
การจัดการเรียนรู้ไม่ตรงตามความสนใจของผู้เรียน	2	13.33
การจัดการเรียนรู้ไม่สอดคล้องกับบริบทท้องถิ่นของสถานศึกษา	1	6.67

จากตารางที่ 2 ด้านการออกแบบการจัดการเรียนรู้ โรงเรียนบ้านไม้ตะเคียนประสบปัญหาในการออกแบบการจัดการเรียนรู้หลายประการ ได้แก่ การออกแบบแผนการเรียนรู้ที่ไม่สอดคล้องกับมาตรฐานและตัวชี้วัด ขาดเทคนิคการจัดการเรียนรู้เชิงรุก และไม่สามารถเชื่อมโยงเนื้อหาเกี่ยวกับบริบทท้องถิ่นของโรงเรียนได้อย่างเหมาะสม ดังตัวอย่างผู้ให้ข้อมูล ดังนี้

“...ครูออกแบบการจัดการเรียนรู้ไม่สอดคล้องกับมาตรฐานและตัวชี้วัด เน้นสอนตามตำรา คู่มือแบบเรียน...”

“...ขาดเทคนิคในการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) ...” (ครู โรงเรียนบ้านไม้ตะเคียน, ประชุมระดมสมอง, 7 พฤศจิกายน 2567)

ตารางที่ 3 ผลการศึกษาปัญหาการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้

ปัญหาการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้	ความถี่	ร้อยละ
การจัดกิจกรรมไม่ตรงกับแผนการจัดการเรียนรู้	7	46.67
กิจกรรมไม่สอดคล้องกับกระบวนการ Active Learning	4	26.67
กิจกรรมไม่ตรงตามความต้องการของผู้เรียน	2	13.33
ครูยึดเนื้อหาเป็นหลัก ไม่ออกแบบกิจกรรมที่สร้างสรรค์	2	13.33

จากตาราง 3 ด้านการจัดการเรียนรู้ โรงเรียนบ้านไม้ตะเคียนประสบปัญหาในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยพบว่าครูบางส่วนดำเนินกิจกรรมไม่ตรงตามแผนการจัดการเรียนรู้ที่กำหนด และขาดการเชื่อมโยงกับกระบวนการเรียนรู้เชิงรุก นอกจากนี้ กิจกรรมที่ใช้ยังไม่สอดคล้องกับวัยและความสนใจของผู้เรียน ส่งผลให้ผู้เรียนขาดแรงจูงใจในการเรียนรู้ ดังตัวอย่างผู้ให้ข้อมูล ดังนี้

“...ครูจัดกิจกรรมไม่ตรงกับแผนการจัดการเรียนรู้ เน้นสอนตามตำรา คู่มือ ไม่ตรวจสอบตัวชี้วัด...”

“...กิจกรรมไม่ตรงตามความต้องการ วัย ของผู้เรียน ไม่กระตุ้นให้ผู้เรียนอยากเรียนรู้...” (ครู โรงเรียนบ้านไม้ตะเคียน, ประชุมระดมสมอง, 7 พฤศจิกายน 2567)

ตารางที่ 4 ผลการศึกษาปัญหาการพัฒนาครูด้านการสร้างและพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และแหล่งเรียนรู้

ปัญหาการพัฒนาครูด้านการสร้างและพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และแหล่งเรียนรู้	ความถี่	ร้อยละ
ครูขาดแรงจูงใจในการพัฒนาสื่อการสอน	7	46.67
ครูขาดประสบการณ์ในการออกแบบสื่อเทคโนโลยี	4	26.67
แหล่งเรียนรู้ไม่เอื้อต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้	2	13.33
สื่อการเรียนการสอนไม่ตรงตามความต้องการของนักเรียนปัจจุบัน	2	13.33

จากตารางที่ 4 ด้านการสร้างและพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และแหล่งเรียนรู้ พบว่า โรงเรียนบ้านไม้ตะเคียนประสบปัญหาในการสร้างและพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และแหล่งเรียนรู้ โดยครูส่วนหนึ่งขาดแรงจูงใจและแรงสนับสนุนในการพัฒนาสื่อการสอนที่มีคุณภาพ อีกทั้งยังขาดประสบการณ์ในการออกแบบสื่อเทคโนโลยีที่ทันสมัย นอกจากนี้แหล่งเรียนรู้ของโรงเรียนยังมีข้อจำกัดด้านอุปกรณ์ สถานที่ และการเข้าถึงข้อมูลดังตัวอย่างผู้ให้ข้อมูลดังนี้

“...ครูขาดแรงจูงใจในการพัฒนาสื่อการสอน ขาดงบประมาณสนับสนุนส่งเสริมให้มีการผลิตสื่อ นวัตกรรม...”

“...ครูขาดประสบการณ์ในการออกแบบสื่อเทคโนโลยีที่ทันสมัย...” (ครู โรงเรียนบ้านไม้ตะเคียน, ประชุมระดมสมอง, 7 พฤศจิกายน 2567)

ตารางที่ 5 ผลการศึกษาปัญหาการพัฒนาครูด้านการวัดผลและประเมินผล

ปัญหาการพัฒนาครูด้านการวัดผลและประเมินผล	ความถี่	ร้อยละ
ครูขาดเทคนิคการสร้างเครื่องมือการประเมินที่สอดคล้อง	7	46.67
เกณฑ์การวัดผลไม่ครอบคลุมพฤติกรรมนักเรียน	3	20.00
การวัดผลตามสภาพจริงนักเรียนไม่ผ่านเกณฑ์ จึงต้องปรับเกณฑ์	3	20.00
ขาดทักษะการวิเคราะห์เพื่อนำผลการวัดไปใช้พัฒนานักเรียน	2	13.33

จากตารางที่ 5 ด้านการวัดผลและประเมินผล พบว่า โรงเรียนบ้านไม้ตะเคียนประสบปัญหาด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของนักเรียน โดยครูขาดเทคนิคในการสร้างเครื่องมือประเมินที่สอดคล้องกับมาตรฐานและตัวชี้วัด เกณฑ์การวัดผลไม่ครอบคลุมพฤติกรรมของผู้เรียน และขาดทักษะในการวิเคราะห์ผลเพื่อใช้ในการพัฒนาผู้เรียนอย่างเหมาะสมดังตัวอย่างผู้ให้ข้อมูล ดังนี้

“...ครูขาดเทคนิคการสร้างเครื่องมือการประเมินที่สอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด วัดผลไม่หลากหลาย...”

“...เกณฑ์การวัดผลประเมินผลของโรงเรียนยังไม่ชัดเจน โดยเฉพาะด้านพฤติกรรมของนักเรียนวัดค่อนข้างยาก...” (ครู โรงเรียนบ้านไม้ตะเคียน, ประชุมระดมสมอง, 7 พฤศจิกายน 2567)

ตารางที่ 6 ผลการศึกษาปัญหาการพัฒนาครู ด้านการศึกษา วิเคราะห์ สังเคราะห์เพื่อพัฒนาการเรียน

ปัญหาการพัฒนาครูด้านการศึกษา วิเคราะห์ สังเคราะห์เพื่อพัฒนาการเรียน	ความถี่	ร้อยละ
ครูขาดทักษะการวิจัยด้านพฤติกรรมที่พัฒนาผู้เรียน	6	40.00
ขาดทักษะการวิเคราะห์ปัญหาที่แท้จริงของนักเรียน	5	33.33
ครูขาดทักษะการวิจัยที่ถูกต้อง	2	13.33
ความแตกต่างรายบุคคลของนักเรียนเป็นอุปสรรคในการวิจัย	2	13.33

จากตารางที่ 6 ด้านการศึกษา วิเคราะห์ สังเคราะห์เพื่อพัฒนาการเรียน โรงเรียนบ้านไม้ตะเคียนประสบปัญหาเกี่ยวกับกระบวนการศึกษา วิเคราะห์ และสังเคราะห์ข้อมูลเพื่อพัฒนาการเรียนรู้อยู่ โดยครูส่วนใหญ่ขาดทักษะในการวิเคราะห์ปัญหาของผู้เรียน ขาดความรู้ในการออกแบบและดำเนินการวิจัยในชั้นเรียน และมองว่าการทำวิจัยเป็นภาระเพิ่มเติมมากกว่าจะเป็นเครื่องมือพัฒนาการสอนดังตัวอย่างผู้ให้ข้อมูล ดังนี้

“...ครูขาดทักษะการวิเคราะห์ปัญหาในด้านการจัดการเรียนรู้ของผู้เรียน...”

“...ครูขาดการทำวิจัยอย่างต่อเนื่อง ทำเพื่อจะส่งฝ่ายวิชาการเท่านั้น...”

“...การทำวิจัยเป็นเรื่องที่ครูส่วนใหญ่ไม่ค่อยอยากทำ เนื่องจากต้องใช้ระยะเวลาในการศึกษา เป็นการเพิ่มภาระให้กับครูผู้สอน...” (ครู โรงเรียนบ้านไม้ตะเคียน, ประชุมระดมสมอง, 7 พฤศจิกายน 2567)

ตารางที่ 7 ผลการศึกษาปัญหาการพัฒนาครูด้านการจัดบรรยากาศการเรียนรู้อยู่

ปัญหาการพัฒนาครูด้านการจัดบรรยากาศการเรียนรู้อยู่	ความถี่	ร้อยละ
บรรยากาศการสอนไม่หลากหลายและไม่เหมาะกับวัยผู้เรียน	10	66.67
สถานที่ไม่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้	3	20.00
ขาดงบประมาณในการจัดบรรยากาศห้องเรียน	2	13.33

จากตารางที่ 7 ด้านการจัดบรรยากาศการเรียนรู้อยู่ พบว่า โรงเรียนบ้านไม้ตะเคียนประสบปัญหาในการจัดบรรยากาศที่ส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียน โดยพบว่าห้องเรียนและพื้นที่เรียนรู้ขาดความหลากหลาย ไม่เหมาะสมกับพัฒนาการของผู้เรียน สภาพแวดล้อมทางกายภาพไม่เอื้อต่อกิจกรรมการเรียนรู้ และยังมีข้อจำกัดด้านงบประมาณในการจัดหาอุปกรณ์และพัฒนาสภาพแวดล้อมอย่างสร้างสรรค์ดังตัวอย่างผู้ให้ข้อมูล ดังนี้

“...งบประมาณในการพัฒนาบรรยากาศ สภาพภายนอกชั้นเรียนมีจำกัด จึงทำให้ครูไม่สามารถพัฒนาได้อย่างเต็มศักยภาพ...”

“...ครูขาดทักษะการกระตุ้นนักเรียน สร้างบรรยากาศให้เกิดการเรียนรู้อย่างสร้างสรรค์ สอดคล้องกับวัยของผู้เรียน...” (ครู โรงเรียนบ้านไม้ตะเคียน, ประชุมระดมสมอง, 7 พฤศจิกายน 2567)

ตารางที่ 8 ผลการศึกษาปัญหาการพัฒนาครูการอบรมและพัฒนาคุณลักษณะที่ดีของผู้เรียน

ปัญหาการพัฒนาครูด้านการอบรมและพัฒนาคุณลักษณะที่ดีของผู้เรียน	ความถี่	ร้อยละ
ครูขาดทักษะการสื่อสารและการจูงใจในการอบรมคุณลักษณะผู้เรียน	7	46.67
ขาดการประเมินผลคุณลักษณะผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง	5	33.33
กิจกรรมไม่สอดคล้องกับความต้องการของนักเรียนในการพัฒนาคุณลักษณะ	3	20.00

จากตารางที่ 8 ด้านการอบรมและพัฒนาคุณลักษณะที่ดีของผู้เรียน โรงเรียนบ้านไม้ตะเคียนประสบปัญหาในการอบรมและพัฒนาคุณลักษณะที่ดีของผู้เรียน โดยครูขาดทักษะด้านการสื่อสารและการจูงใจ อีกทั้งไม่มีระบบการประเมินคุณลักษณะอย่างต่อเนื่อง และโรงเรียนยังขาดแนวทางหรือเครื่องมือที่เป็นระบบในการติดตามและพัฒนาคุณลักษณะของผู้เรียนให้สอดคล้องกับบริบทของตัวผู้ให้ข้อมูล ดังนี้

“...ครูขาดทักษะการสื่อสารและการจูงใจในการอบรมคุณลักษณะผู้เรียน...”

“...โรงเรียนขาดแนวทางการวัดผลประเมินผลด้านคุณลักษณะที่ดีกับผู้เรียน...”

“...ขาดการประเมินผลคุณลักษณะผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง ทำเฉพาะสิ้นปีการศึกษาเท่านั้น...” (ครู โรงเรียนบ้านไม้ตะเคียน, ประชุมระดมสมอง, 7 พฤศจิกายน 2567)

ตอนที่ 2 ผลการศึกษาความต้องการการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้

จากการประชุมระดมสมอง(Brain Storming) ของครู โรงเรียนบ้านไม้ตะเคียนเพื่อศึกษาความต้องการในการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้สรุปผลได้ดังนี้

1. ครูต้องการให้มีการส่งเสริมพัฒนาต้องการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาและหลักสูตรรายวิชาให้มีความสอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษา เพื่อสร้างทักษะและแนวทางการจัดการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนและจัดการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ

2. ครูโรงเรียนบ้านไม้ตะเคียนมีความต้องการที่จะพัฒนาตนเองโดยให้ผู้บริหาร สนับสนุนให้ครูทุกคนมีการพัฒนาตนเองในแต่ละด้านเพื่อให้เกิดทักษะการจัดการเรียนรู้มากขึ้น

3. ครูในโรงเรียนต้องการแนวทางหรือคู่มือ ในการจัดการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับนักเรียน บริบทของสถานศึกษาเพื่อสามารถนำแนวทางหรือคู่มือมาใช้ในการจัดการเรียนการสอนให้เป็นไปในทิศทางเดียวกันทั้งโรงเรียน

อภิปรายผล

จากผลการศึกษาตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย การศึกษาปัญหาและความต้องการ การพัฒนาครูของโรงเรียนบ้านไม้ตะเคียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำพูน เขต 2 มีประเด็นสำคัญที่จะนำมาอภิปรายผลดังนี้

1. จากผลการศึกษาปัญหาที่พบมากที่สุดในการจัดการเรียนรู้ของครูคือ ปัญหาด้านการจัดบรรยากาศการเรียนรู้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ครูจัดบรรยากาศการสอนในชั้นเรียนไม่หลากหลาย ไม่เหมาะสมกับวัยของผู้เรียนจากการศึกษาบริบทครู โรงเรียนบ้านไม้ตะเคียนจำนวน 15 คน พบว่า ครูในกลุ่มที่ 1 เป็นครูที่อยู่ในกลุ่มที่มีวิทยฐานะ

ตั้งแต่ขำขันการพิเศษขึ้นไป อยู่ในจุดอ้อมตัวจึงขาดการพัฒนาตนเองในด้านการจัดการบรรยากาศการเรียนรู้ ยึดติดกับรูปแบบการสอนแบบเดิม ๆ ส่งผลให้กระบวนการสอนอาจขาดความน่าสนใจและไม่สามารถตอบสนองต่อความต้องการของผู้เรียนในยุคปัจจุบัน สอดคล้องกับผลการศึกษาของ พระมหาสุวพัฒน์กิตติเมธี และ สมควร นามสิฐาน (2565) ที่ได้ศึกษาบทบาทครูในการสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ให้ผู้เรียนมีความสุข กล่าวโดยสรุปว่า การยึดติดกับรูปแบบการสอนเดิมและการปรับปรุงวิธีการสอนอาจทำให้บรรยากาศการเรียนรู้ไม่น่าสนใจและไม่ตอบสนองต่อความต้องการของผู้เรียน ครูควรปรับปรุงวิธีการสอนและสร้างบรรยากาศที่ส่งเสริมความสุขและการเรียนรู้ของผู้เรียน นอกจากนี้ครูกลุ่มที่ 2 เป็นครูที่ขาดประสบการณ์ มีอายุราชการต่ำกว่า 3 ปี ขาดทักษะในการจัดบรรยากาศชั้นเรียน ยังไม่ได้รับการพัฒนาในด้านที่เกี่ยวข้องกับการสร้างสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ที่เหมาะสมสำหรับผู้เรียน เนื่องจากจบจากการศึกษาในสาขาเอกตรง ขาดความรู้ประสบการณ์ในการสอนระดับประถมศึกษา แต่ได้รับมอบหมายให้สอนในระดับชั้นประถมศึกษา จึงทำให้จัดบรรยากาศการเรียนรู้ไม่สอดคล้องกับวัยและความต้องการของผู้เรียน สอดคล้องกับผลการศึกษาของ พิมพาพัญ ทองกิ่ง (2563) ที่กล่าวว่า การจัดบรรยากาศชั้นเรียนเชิงบวกที่ส่งเสริมการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 จำเป็นต้องอาศัยบทบาทของครูในการเป็นโค้ชหรือผู้อำนวยความสะดวกในการเรียนรู้ โดยเน้นให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และค้นพบด้วยตนเอง ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ การขาดความรู้เกี่ยวกับพัฒนาการของเด็กอาจทำให้ครูไม่สามารถปรับบทบาทและวิธีการสอนให้เหมาะสมกับความต้องการของผู้เรียนได้ ทั้งนี้ครูกลุ่มที่ 3 ของโรงเรียนบ้านไม้ตะเคียนยังขาดแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ในการพัฒนาบรรยากาศการจัดการเรียนรู้ขาดความกระตือรือร้นหรือความมุ่งมั่นที่จะสร้างหรือปรับปรุงสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ที่ส่งเสริมประสิทธิภาพและความสุขของผู้เรียนทำให้จัดบรรยากาศในการจัดการเรียนรู้ที่มีคุณภาพ เช่นเดียวกับ อัจฉริยะ ทองพิมล (2566) กล่าวว่า แรงจูงใจดังกล่าวมีความสัมพันธ์โดยตรงต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานและการสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ในสถานศึกษา การส่งเสริมแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ในกลุ่มครูและผู้บริหารจึงเป็นปัจจัยสำคัญที่ช่วยพัฒนาบรรยากาศการเรียนรู้และยกระดับคุณภาพการศึกษาโดยรวม

นอกจากนี้ปัญหาที่ครู โรงเรียนบ้านไม้ตะเคียนที่พบมากที่สุดรองลงมาคือ ด้านการออกแบบการจัดการเรียนรู้ ทั้งนี้ การออกแบบการจัดการเรียนรู้ของครูไม่สอดคล้องกับมาตรฐานและตัวชี้วัดของหลักสูตร ซึ่งเกิดจากครูอาจไม่ได้ศึกษาและทำความเข้าใจในหลักสูตรแกนกลางหรือหลักสูตรสถานศึกษาอย่างลึกซึ้ง เนื่องจากการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาขาดความร่วมมือจากครูทุกคน จัดทำหลักสูตรเฉพาะครูบางกลุ่มเท่านั้นทำให้ครูส่วนใหญ่ขาดความรู้ความเข้าใจ ขาดทักษะออกแบบการเรียนรู้ที่เชื่อมโยงกับมาตรฐานและตัวชี้วัด อีกทั้งโรงเรียนยังมีการนิเทศการจัดการเรียนรู้ แต่ยังขาดการสะท้อนผลการออกแบบการจัดการเรียนรู้ ชี้แนะ ให้ครูได้เข้าใจอย่างชัดเจน ขาดการสะท้อนผลการออกแบบการจัดการเรียนรู้และการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในระดับ โรงเรียนเพื่อแลกเปลี่ยนซึ่งกันและกัน ทั้งนี้เกิดจาก ครูใน โรงเรียนยังไม่เปิดใจยอมรับให้เพื่อนครูในโรงเรียนเข้าร่วมสังเกตการจัดการเรียนรู้โดยการเปิดชั้นเรียนในรูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ดังเช่น วราภรณ์ ศรีสุวรรณ (2563) ที่ระบุว่า การขาดความเข้าใจในมาตรฐานและตัวชี้วัดของหลักสูตรส่งผลให้ครูไม่สามารถพัฒนาแผนการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ปัญหานี้ อาจเกิดจากการขาดการร่วมมือกันของครูในกระบวนการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา โดยที่มักเป็นการดำเนินการของครูบางกลุ่มเท่านั้น ทำให้ครูส่วนใหญ่ขาดความรู้ความเข้าใจและขาดทักษะในการเชื่อมโยงแผนการจัดการเรียนรู้กับมาตรฐานและตัวชี้วัด นัฐธอร สมเดช, บุญชริกา บุญภักดิ์, จุไรรัตน์ สุดรุ่ง (2566) กล่าวว่า การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ มีบทบาทสำคัญในการพัฒนาประสิทธิภาพการออกแบบการจัดการเรียนรู้ของครู

และช่วยให้ครูสามารถปรับปรุงการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับบริบทของผู้เรียนมากขึ้น ทั้งนี้ การขาดการเปิดใจยอมรับการสังเกตการสอนและการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นในระดับโรงเรียน เป็นอีกปัจจัยหนึ่งที่ขัดขวางการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ในรูปแบบที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

จากการศึกษาปัญหาในการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้ โรงเรียนบ้านไม้ตะเคียน อีกปัญหาหนึ่งที่ครูได้ลงความเห็นตรงกันมากที่สุดคือด้านการสร้างและพัฒนาหลักสูตร ที่เป็นเช่นนี้เพราะว่า โรงเรียนบ้านไม้ตะเคียนขาดกระบวนการปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรอย่างต่อเนื่อง ซึ่งปัญหาดังกล่าวเกิดจากครูไม่มีพื้นที่หรือโอกาสในการแลกเปลี่ยนประสบการณ์กับเพื่อนครู ขาดการเปิดโอกาสให้ผู้เชี่ยวชาญ หรือผู้ที่ความรู้ประสบการณ์ในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษามาชี้แนะ ให้ข้อเสนอแนะในการจัดทำหลักสูตรที่ถูกต้อง

2. ความต้องการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้ โรงเรียนบ้านไม้ตะเคียน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำพูน เขต พบว่า จากการศึกษาคำถามความต้องการในด้านการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ของครูพบว่า ครูโรงเรียนบ้านไม้ตะเคียนมีความต้องการในด้านการพัฒนาการจัดการเรียนรู้มากที่สุด เนื่องด้วยการจัดการเรียนรู้ในปัจจุบัน ครูทุกคนต้องมีการจัดทำบันทึกข้อตกลงในการปฏิบัติงานทุกปีงบประมาณให้เป็นไปตามเกณฑ์ของคณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษากำหนด (ก.ค.ศ) มีการประเมินเพื่อรายงานผลการประเมินทุกปี ดังนั้นครูโรงเรียนบ้านไม้ตะเคียน จึงมีความต้องการในการพัฒนาด้านการจัดการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง โดยการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ สะท้อนผลการจัดการเรียนรู้ เพื่อให้การจัดการเรียนรู้ของครูเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ อีกทั้งสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำพูนเขต 2 ยังมีนโยบายให้ครูทุกคนมีการเปิดชั้นเรียนโดยเชิญผู้เชี่ยวชาญ ผู้ทรงคุณวุฒิภายนอกมาสังเกตการณ์เปิดชั้นเรียนการจัดการเรียนรู้เพื่อสะท้อนผลการจัดการเรียนรู้ของครูแต่ละคนในตรงกันข้ามกัน โรงเรียนบ้านไม้ตะเคียนยังขาดการสะท้อนผลโดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพอย่างชัดเจนขาดปฏิทินการเปิดชั้นเรียนยังเป็นระบบ และการสะท้อนผลการจัดการเรียนรู้ในโรงเรียนเพื่อพัฒนาการจัดการเรียนรู้ของครูให้มีประสิทธิภาพ เช่นเดียวกับ สุวิมล ว่องวาณิช (2561) ได้กล่าวถึงการส่งเสริมกระบวนการ PLC ให้มีประสิทธิภาพ โดยเน้นการสร้างกระบวนการเรียนรู้แบบร่วมมือของครูผ่านการประชุมแลกเปลี่ยนประสบการณ์ในการพัฒนาผู้เรียน ซึ่งช่วยให้เกิดมุมมองใหม่ในการแก้ปัญหาและส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียนให้บรรลุเป้าหมายที่กำหนด นอกจากนี้สำเนา หมั่นแจ่ม,สายฝน แสนใจพรม,วชิรา เครือคำอ้าย (2560) ที่มุ่งเน้นการพัฒนาการจัดการเรียนรู้สำหรับโรงเรียนขนาดเล็กผ่านกระบวนการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ โดยพบว่าการใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ช่วยให้ครูได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็นและร่วมมือกันแก้ไขปัญหาในการจัดการเรียนรู้ ส่งผลให้ครูสามารถออกแบบการเรียนการสอนที่ตอบสนองความต้องการของผู้เรียน ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะจากวิจัย

1. ควรนำข้อมูลที่ได้จากการศึกษาปัญหาและความต้องการของครูในด้านการจัดการเรียนรู้ ของโรงเรียนบ้านไม้ตะเคียนมาจัดทำแนวทางการพัฒนาครู เพื่อให้สอดคล้องกับบริบทโรงเรียน

2. โรงเรียนควรจัดทำแผนพัฒนาครูรายบุคคล โดยใช้ข้อมูลจากการศึกษานี้เป็นพื้นฐาน เช่น ครูที่ขาดความเข้าใจในหลักสูตรควรได้รับการอบรมเรื่องการออกแบบหลักสูตรสถานศึกษาที่เชื่อมโยงกับมาตรฐานการเรียนรู้

3. โรงเรียนควรจัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ภายในโรงเรียนในรูปแบบ PLC อย่างต่อเนื่อง โดยแบ่งกลุ่มครูตามจุดเน้นในการพัฒนา เช่น กลุ่มพัฒนาสื่อ กลุ่มออกแบบกิจกรรม Active Learning พร้อมกำหนดหัวข้อและเป้าหมายชัดเจนในแต่ละรอบ

ข้อเสนอแนะการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรทำการวิจัยเพื่อประเมินลำดับความต้องการจำเป็นในการพัฒนาครู โดยเรียงลำดับก่อนหลังเพื่อนำข้อมูลไปวางแผนพัฒนาครูต่อไป

2. ควรทำการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพของการจัดการเรียนรู้ของครู โรงเรียนบ้านไม้ตะเคียน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลำพูนเขต 2

รายการอ้างอิง

กระทรวงศึกษาธิการ. (2564). คู่มือการดำเนินการตามหลักเกณฑ์และวิธีการประเมินตำแหน่งและวิทยฐานะ

ข้าราชการครู และบุคลากรทางการศึกษา ตำแหน่งครู กระทรวงศึกษาธิการ. กรุงเทพฯ: สำนักงาน ก.ค.ศ. ชาญภา วัฒนพงศ์. (2563). การส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพผ่านกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC). *วารสารวิจัยทางการศึกษา*, 12(2), 78-92.

นัฐธอร สมเดช,บุญพริภา บุญภักดิ์, และจุไรรัตน์ สุดรุ่ง. (2566). การวิเคราะห์องค์ประกอบของชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพครูที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานของครูในโรงเรียนมัธยมศึกษา. *วารสารวิจัยวิชาการ*, 22(2), 45-60.

พระมหาสุวัฒน์ กิตติเมธี (คงยืน), & สมควร นามสีฐาน. (2565). บทบาทครูในการสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ให้ผู้เรียนมีความสุข. *วารสาร มจร อุบลปริทรรศน์*, 7(3), 581-592.

พิมพ์พาญ ทองกิ่ง. (2563). บทบาทครูกับการจัดบรรยากาศชั้นเรียนเชิงบวกในศตวรรษที่ 21. *วารสารครุศาสตร์มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่*, 4(1), 1-12.

โรงเรียนบ้านไม้ตะเคียน. (2565). รายงานการประเมินตนเอง *Self Assessment Report: SAR* โรงเรียนบ้านไม้ตะเคียน ปีการศึกษา 2565. ลำพูน: โรงเรียนบ้านไม้ตะเคียน.

วรารณ ศรีสุวรรณ. (2563). แนวทางการพัฒนาการใช้กระบวนการ PLC (Professional Learning Community) เพื่อพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนรู้ของครู โรงเรียนบ้านนาอ้อม. *วารสารวิทยจารย์*, 42(3), 123-140. สุวิมล ว่องวานิช. (2561). *การส่งเสริมกระบวนการ PLC ให้มีประสิทธิภาพ*. สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. เข้าถึงได้จาก <http://surl.li/vfyrmn>.

สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา (ก.ค.ศ.). (2560). *หลักเกณฑ์และวิธีการให้ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาดำรงครูมีวิทยฐานะและเลื่อนวิทยฐานะ (เล่มที่ หนึ่ง) สำนักงาน ก.ค.ศ. ที่ ศธ. 0206.3/ว 21 ลงวันที่ 5 กรกฎาคม 2560*. กระทรวงศึกษาธิการ.

- สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา. (2561). *หลักเกณฑ์และวิธีการให้ ข้าราชการครู และบุคลากรทางการศึกษาคำแหน่งครูมีวิทยฐานะและเลื่อนวิทยฐานะ*. กรุงเทพฯ : สำนักงาน ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำพูน เขต 2 (2567). *แผนพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ.2566-2570 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำพูน เขต 2 ฉบับปรับปรุง ปี 2567*. ลำพูน: สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาลำพูน เขต 2
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2555). *แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560 – 2579*. กรุงเทพฯ: พริกหวาน กราฟฟิค.
- สำเนา หมั่นแจ่ม,สายฝน แสนใจพรม, และวชิรา เครือคำอ้าย (2560). การพัฒนาการจัดการเรียนรู้สำหรับโรงเรียน ขนาดเล็กโดยใช้กระบวนการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ: กรณีศึกษาโรงเรียนแม่ตะไคร้ อำเภอ แม่ฮอน จังหวัดเชียงใหม่. *สารอาศรมวัฒนธรรมวลัยลักษณ์*, 17(2), 149-165.
- อัจฉริยะ ทองพิมล. (2566). แรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาพระนครศรีอยุธยา. *วารสารศึกษาศาสตร์คุณุภัณฑ์ มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี*, 3(1), 339–351.